

listä vivahtavan katseen ja lo-
puksi lakkaamme kiinnittämästä
huomiota häneen. Tuntuu kuin
sellainen luonne ajaisi vaan o-
maa yksilökunniansa ja kiitosta.
— Hän on kaukana luokka-
tunteesta — eli tunteesta ja jär-
jestä.

Rauha.

KANSANKIRJEITÄ

DETROIT, MICH.

Tervehdys täältä meidän suurkaupungistamme Toverittaren laajalle lukijakunnalle!
No, niin. — Syksykin on taas tehnyt tuloaan täälläkin. Lehdet varisevat pois puista ja ilmat kylmenevät. Luntakin heitelti hiukan viime sunnuntaina.

Osaston toimintakin on alkanut vähän tulla ripeämmäksi. Viime kokouksessa t. k. 6 p:nä päätettiin kaikenlaisista osaston sisäisistä asioista; m. m. valittiin lisää jäseniä luovutuskuntaan sekä muihin toimikuntiin. Osasto päätti tilata Raiwaan ja Työmiehen toiskieliseen lukuun (House of the Masses). Miljoonan markan keräyksestä Suomen työväenluokan hyväksi keskusteltiin ja alkuvaihtelut asian suluteen jätettiin johtokunnalle ja agitatoriin komitealle. Uusia jäseniä yhtyi kuusi. Tervetuloa yhteiseen taistelurintamaan! Toivon, että näinkin uudet tulokkaat ottavat toisoinnustaan heti kiinni, eivätkä jää olemaan ainoastaan nimijäseniksi; ottaen osaa ja tustustuen toimintaamme kalkan puolesta, tietää olevansa vasta oikea osaston jäsen ja silloin tulee koko puolue toiminta rakkaaksi. Osastomme kaipaakin toimihenkilöitä.

Sunnuntai koulu toimii myöskin osastossamme joka sunnuntai klo 1—3 i. p. Toivottavasti kaikki osastoon kuuluvat lasten vanhemmat tuntevat velvollisuutensa lapsiaan kohtaan ja lähettävät heidät kouluun, sillä onhan siltä heille hyötyä. Jokainen järjevä ja aikaansa seuraava ihminen ymmärtää, että juuri tuosta kasvavasta joukosta meillä on toivolta kehittäviä toimijoita sille työväenluokalle, jossa me nyt työskentelemme. Siis tervetulleeksi kouluun, kaikki lapset, oppilaitaan. Sunnuntai kouluun opettajat ja oppilaat ovat päättäneet panna toimeen lasten iltaman marraskuun ajalla, jota varten osasto viime kokouksessa luovutti haalin jokaisiin luokkainilaksi. On parempi pitää lasten iltama luovutuksella, että he saavat sunnuntai-iltana levätä. Iltama-ajaksi määrätään tuonnempaan. Toivomme, että jokainen, joka sukunsa pääsee, saapuu tuohon iltamaan näkemään mitä lapsemme ovat oppineet. Ilt-

maan tulee kappale näytelmäseuralta ja muuta ohjelmaa lapsilta ja oppettajilta.

Jotakin aivan tärkeää olin jo unhottaa! Arvatkaapa mitä? — No se on se ompeluseuran perustaminen, jonka perustava kokouskin on jo määrätty. Koetetaampa nyt saada tämä ompeluseura niin toverilliseksi, että sen kokouksissa joutokin viettäme iltamme käsitöitä teiden ja keskustellen tärkeistä kysymyksistä, kuten naiskysymyksestä y: m. Joutokostamme löytyy paljon tietoja naisia jos vain heillä löisi innostusta olla mukana. Pois turhat löpötelyt ja illanvietot ja mukana yhteistoimintaan, ettei miehet aina saisi solmata meitä naisia siitä, että emme pysty edes ompeluseuraa pystyttämään. Näyttäkäämme mihin pystymme! Meidän on saatava toimeen suuret myyjäiset, alueillestään ja henkisesti edellisiä arvokkaammat. Tämä on meidän naisten otettava tarkasti huomioon. Jokaisella meistä on aikaa ja kykyä jotakin tehdä. Siis kokouksiin! Torstaina ja lauantaina jaetaan illoin töitä kotiin viettäviksi.

Haluan vähän sanoa siltä, kun osastossamme on yli 400 jäsentä ja niistä käy kokouksissa korkeintaan 30—35. — Missä on vika? — Kokoukset ovat joka 1:nen ja 3-mas sunnuntai kuukaudessa klo 3 i. p. Aika on sellainen, että kaikki voivat kyllä ehtiä pitempienkin matkojen takaa. Velttous pois ja turhat menot ja käykää kokouksissa! Osaston asioiden harkitsemisen ja päättämisen kuuluu kaikille jäsenille, niin naisille kuin miehillekin, eikä vain muutamille. Koetakaahan naiset joutua kokouksiin seuraamaan osaston sisäisiä asioita ja ottamaan osaa toimintaan. Kyllä ne naiset miehet seuraavat teidän esimerkinne, kun näkevät, että naisetkin ovat tiedonhaluisia. Vaatikaan toverinne mukaan osaston toimintaan, niin seurustelunne tulee monipuolisemmaksi, ettei se ole ainoastaan tanssia ja taas tanssia.

Kokouksista haluan sanoa sen ihmettelyni, kun mihinkään toimeen ei taido saada toimijoita, vaan on vanhoillakin osaston jäsenillä jos minkälaisia verukkeita. Kuka sanoo olevansa yllyössä, kuka tekee työtä sunnuntaisin jne. Onko sellainen työnteko tarpeellista? Me sosialistitän juuri taistelemaan 8 tuntisen työpäivän saavuttamiseksi, yllytön ja pyhätyön poistamiseksi. Miksi puolueemme jäsenet ja muut järjestyneet työlliset eivät siis vastusta yllytön tekoa? Miksi ette näytä esimerkkiä puolueen jäseninä toisillekin työtovereillenne kieltäytymällä yllytyksestä? Kahdeksan tunnin työpäivä on kyllin pitkä ja sillä ajalla pitäisi ansaita toimeentulonsa, ja jos ei ansaitse, niin on silloin saatava palkkoja ylenemään, eikä päivää pitenemään. Tietysti se pieni lisätulo yllytyksestä näin kallina aikana on

hyvään tarpeeseen monelle, vaan kun oikein ajattelee, niin hyödyllisempi on työlläisen terveys, joka rakkaan työn raatajalla voi vähän paremmin säilyä hyvin levon kautta. Kun liiallisesta raadannasta sairastuu, niin siihenpä ne sitten meivät ne yllytyksestä ansaitut rahat. Siis kun oikein ajattelee, onko yllytyksestä hyötyä, niin tulee siihen päätökseen, että ei ole. Siltä on haettava. Järjestymätön työläisjoukko tekee samoin kuin järjestyneetkin, heidän esimerkkiä seuraten. Mitä suuret edellä, sitä pienet repässä.

Osaston iltamissa ja kokouksissa käyväälle yleisölle haluan sanoa muutamia toverillisen sanan. Miksi meidän nuori väki ei opettele olemaan rauhallisena ohjelman aikana, vaan marssi edes ja takasin kaiken ohjelman suorituksen ajan kuin kompanioiden miehiä? Istukaa toki rauhallisina ohjelman esityksen aikana, niin eivät ohjelman esittäjät eikä se yleisö, joka sitä halua seurata, tule häiritä. Tehkääpä parannus tässä asiassa, niin teette suuren palveluksen itsellenne ja muille. Ja ne turhat naurut ja keskustelut voisivat jättää siksi ajaksi kun olette muualta tai kun ei ole mitään ohjelmaa. Kyllä me kaikki tarvitsemme kaiken sen opin mitä missäkin voimme saada ja siksi kannattaa kuunnella puheita ja muuta ohjelmaa hiljaa. Ei luultu olevan vaikeaa olla rauhassa muutamia tunnin ajan 2 tai 3 iltana viikossa.

Hyvät toverit! Hankkikaamme tietoja kaikin keinoin. Lukemalla lehtiä ja kirjallisuutta voimme seurata aikaamme ja kehittää itseämme. Tuleeko teille kallella jo Toveritar ja muita puoluelehtiä? Oikelmatt tiedot maailman tapahtumista saatte työväenlehdistä. Siis, kun lehtien asiamiehet tulevat luoksenne, niin tilatkaa puoluelehtiä ja ostakaa heiltä kirjallisuutta. Se on jokaisen puoluejäsenen velvollisuus eikä vain tapa.

Hauskaa sykähdyä ja parhainta voimtia kaikille puoluevereille toivoo:

H. Tuomela.

RED LODGE, MONTANA.

Terve Toveritar ja sen lukijat!
Mikähän, redlodgelaiset, siihen on syynä kun täältä näkee niin harvoita kirjeitä Toverittareesta? Yhtenä syynä ehkä on kiire, joka on ainainen painajainen meillä naisilla ja toinen syy on ehkä se kun meille naisille on monen monta kertaa lausuttu jalkaa polkien: "Suu kiinni!" Itsepintaisen taistelun kautta ovat naiset täälläkin sentään saaneet vähän jansajaa. Naisilla on täällä äänioikeus, mutta vähän näkyy naisia sentään, sillä missä heidän äänensä kuuluu mihinkään asti. Olisi täällä naisia, jotka jotakin voisivat toimia, jos saisivat kannatusta naisilta ja sellaisilta miehiltä, jotka kannattavat naisasiaa.
Naisten äänioikeus on vielä nuori

täällä Montanassa, mutta sen avulla on kuitenkin saatu jo paljon hyötyä aikaan. Naisten äänen ansioksi voi lukea sen, että täällä pian astuu voimaan kieltolaki, joka tuopi suunaavan valon moneen kurjaan juomarin kotiin.

Nyt on meillä taas pian tilaisuus saada äänemme kuuluville. Tämän syksyn vaaleissa on myöskin koella Red Lodgessa asuva Mrs. Margaret Sanders, joka kannattaa täydellisesti sitä aatetta, että naisen tulee olla tasa-arvoinen miehen kanssa. Nainen on ollut täällä ennen ja on vieläkin monessa suhteessa arvoittomampi kuin mies. Naisen täytyy esim. hakea itsensä oikeuden kautta omaisuuden perijäksi miehensä kuoleman jälkeen. Vaikka mies olisi ollut kuinka huono ja lyönyt laimin velvollisuutensa perheensä kohtaan, niin hän on vain ollut yksin hallitsija. Kun mekin naiset valvomme etujamme ja käytämme ääntämme, niin meidänkin vapauttamme sitovat kahleet lioutuvat vähän kerrallaan niin heikkoiksi, että ne kerran kaatavat kokonaan. Nainen, tuo sorrettu ja pilkattu olento on vielä keran yhden arvoineen kuin rinnallaan selvoa miehensä. — Hilma Ylenn.

WAUKEGAN, ILL.

Kalkkialta kuuluu valituksia ja itua. Kilvan rientävät sairaus- ja ruumisautot pitkin katuja. Sairaalat ovat täynnä sairaita. Rutto riehoo ankarana. Onnellisia ne perheet, jotka pääsevät sairaalaan ja onnellisia ne, jotka saavat edes lääkin apua. Kaupungistamme on vähän lääkäreitä. Enin osa heistä on mennyt hallituksen palvelukseen, joten muutamilla jällellään on kova kysyntä. Muuten on aina niin, että työlliset saavat odottaa lääke-raitakin. Ruttokin kuuluu työläisten elämän viitsausten joukkoon. Loiseläjät eivät siittäkään kärsi. Työlliset, jotka saavat kaikenlaiset palkat rypeä, joutuvat aina kaikenlaisen kulkutaitienkin uhreiksi. Tämä rutto on täälläkin pyyhkäissyt kokonaisia perheitä pois elämästä nyyttämöltä. Useampi koti on menettänyt ainoan hoivansa, lapset menettäneet vanhempiensa ja vanhemmat lapsensa.

Miksi työväenluokka joutuu aina kärsimään? Sodan, vainon ja rutokin kohtavat sitä kovimmin. Siksi, että työväenluokka ei vielä kykene vapauttamaan itseään sorsor-alaisuudesta ja että tietämättömyys vielä suurena määrässä vallitsee mailmassa.

Raatajatoverit! Liitytkää sosialistipuolueeseen. Sen kautta kulkee tiemme luokkataistelun voittoon.

M.

PALISADE, MINN.

Camp Grantin harjoitusleirillä illinotsissa kuoli espanjalaiseen influenssaan palkkavälittäjä Albert Bullack, kansallisuudeltaan ranska-

ma toivomus, että Toverittaren tilaajamäärä nostetaan 10,000:een tämän vuoden lopun ajalla.

Yleinen ryntäys kaikkialla Toverittaren levittämiseksi!

PELKÄÄ BOLSHEVIKEJA.

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Oct. 21, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Saksan keisarin muuja istuu lukutussa huoneessa ja lukee tarkasti kaikenlaisia sanomalehtiä nähdäkseen ovatko bolshevikit jo tulossa. Venäjän keisarin kukistumisesta asti on Saksan keisarin muja ollut melkein vääriä pelon pelosta. Niin kertovat lehdet ja voimmiän uskoa niitä tällä kertaa.

Saksan kruunupäät eivät pelkää muiden valtojen aseellista mahtia läheskään niin kuin he pelkäävät omien kotimaisten "bolshevikien" mahdollista nousua.
Bulgarian hallitsijan sanotaan haloneen, ettei hän voinut nukkua "bolshevikien" pelosta. Hän luopui asemastaan ja hivistä tiensä silloin kun kruunupäälli oli siihen vielä tilaisuus. Tiedetäänhän, että jo ennen sotaa olivat sosialistit lähes enemmistönä Bulgariassa ja viime aikaisista uutisista päätetään ne ovat nyt enemmistönä ja ovat päättäneet, että kunkin puolesta tappeleminen ei kuulu heille.

Hohenzollernien huonetta vartioivat sorrettujen ja murhattujen saksalaisten työlläisten kannottavat haamut. Kerrotaan, että kukausta ennen Romanoffien huoneen kukistumista vallitsi siellä ainainen hysteerin pelko. Mailman järjestyneet työlläisjoukot panevat mailman hallitsijat viettämään unettomia öitä ja miettimään tapausten kukua.

Kuulemme kapinasta Berliinissä Konstantinopolissa. Kaikkialla yöhähtelevät kansan syvän levottomuuden aallot. Niiden mainitit eivät pysähdy keskusvaltain rajoille. Niiden kuohut tunnetaan jo Irlannissa Australiassa, Canadassa, Englannissa, Ranskassa, Italiassa ja jopa useista osista Yhdysvaltojenkin tulee tietoja, että työväestö on heräämässä vuosituhanien unestaan.
Tutkikoon vain Saksan keisarinna tarkasti tietoja porvarilehdistä yhteiskunnallisen vallankumouksen armojan marssista, sillä se rientää eteenpäin kotkan siivillä ja ne, jotka ovat kansoja rautakorona tallanneet, tulevat pyyhkäistyksi maahan niiden voimien kautta, jotka heidän sortonsa on kasvattanut. — World.

UUSI LAPSITYÖLAKI TEKEILLÄ KONGRESSISSA.

Sen jälkeen kuin yllytykseksi konna maisella häpeämättömyydellä kumos-

lapsityön kieltolain, ovat monet yhdistykset ja lainlaattajat ehdottelleet keinoja, miten lapsityö saataisiin lopetetuksi. Nyt on kongressissa tekeillä kaksi lakiehdotusta, jotka sen voivat lopettaa. Presidentti Wilson on luvannut kannattaa näitä ehdotuksia, sanoen tahtovansa lapsityön kokonaan poistamista.

Yksi lakisuunnitelma tulee olemaan sellainen, että lapsityöllä valmistetuille tuotteille asetettaisiin niin korkea vero, että niitä tuotteita ei kannata myydä tavallisilla hinnoilla ja siis ei myöskään niitä mitään ollen kannattaisi valmistaa. Toinen suunnitelma on, että liittohallitus kieltää kokonaan lapsityön sillä olevan sota-ajan erikoisella auktoriteetilla.

Jokohan mailma näkisi sen ihmeen, että edes se suuri häpeä, minkä lapsityö tuottaa tälle suurelle vapauden maille — kuten me maamme kutsumme — poistettaisiin kokonaan?

ENGLANNIN NAISET VAATIVAT TASA-ARVOISIA OIKEUKSIA.

Englannin naisten kansalliskokous alkoi Lontoossa t. k. 15 p. Kokouksessa päättävät naiset kannattamille tulevat asettamaan seuraavien yleisissä vaaleissa ratkaistavien kysymysten suhteen. Englannin naiset vaativat yhtäläisiä oikeuksia kaikilla aloilla kuin miehetkin. Naisil-

le annettiin viime keväänä vajava äänioikeus, mutta heille ei vielä myönnetty (sekoista) edustus-oikeutta parlamentissa. Naisia kehoitettiin valitsemaan parlamenttiin "mielellisiä" miehiä, jotka edustaisivat siellä naisten vaatimuksia. Naiset eivät ole tähän hohouksenalaisuuteen tyytyneet ja siksi ovat kutsuneet kansallisen edustajakokouksen koolle päättämään mitä he noilta "mielellisiltä" miehedustajilta vaativat. He vaativat samanlaisia vaalioikeuksia ja mahdollisuutta tulla virkailijiksi sekä suhteellista edustusta kaikissa hallinnollisissa komiteoissa, joihin hallitus nimittää jäsenet.

NAISTEN ALINPALKKA WINNIPEGISSÄ.

Winnipegissä ja St. Bonifacessa on Manitoban alinpalkkavirasto määrännyt kauppuvoiteissa palveluville naisille maksettavaksi vähintään \$12.00 viikolta, sunnuntain takka muun viikon päivän kokonaan vapaata ja lauantain takka jonkun muun viikon päivän iltapäivän vapaata. Työalkaan on myös suuresti lyhennetty entises-tään. Päätös koskee noin 2,500 kauppuvalveljatarta ja myyjätärta.

TARKASTAKAA ILMOTUKSIA